

Aandacht voor preventie loont altijd

Elk bedrijf krijgt ooit te maken

FOTO: GOVERT VERBERG

Iedere brand begint klein, maar kan gemakkelijk vanuit een bedrijfsruimte, kantoor of ketelhuis naar de teelruimte overslaan.

Brand- of stormschade aan opstallen en installaties, gewasschade... Elk bedrijf krijgt vroeg of laat met minstens één van deze calamiteiten te maken. Met de juiste voorzorgsmaatregelen verkleint u de kans dat ze uw bedrijf treffen en kunt u de schade beperken. Preventie verdient daarom meer aandacht, vinden de technisch specialisten Olaf van Marrewijk en Peter van der Sar van verzekeraar Interpolis.

TEKST: JAN VAN STAALDUINEN

BEELD: INTERPOLIS

Storm, brand en waterschade vormen grote risico's voor kas, gewas en installaties. Direct en indirect, want schade aan opstanden en apparatuur kan ook opbrengstderiving veroorzaken. Preventieve maatregelen zijn daarom geen overbodige luxe.

Brand signaleren

Door het toenemende gebruik van scherminstallaties, kunststoffen en belichtingsapparatuur komt brand op glastuinbouwbedrijven vaker voor en kan deze zich sneller en over grotere afstanden verspreiden. Er zijn tal van potentiële veroorzakers van brand. Duidelijk is dat iedere brand klein

begint en vanuit een bedrijfsruimte, kantoor of ketelhuis ook kan overslaan naar de teelruimte. Na snelle en effectieve alarmering via rookmelders is een kleine brand vaak in de kiem te smoren. Inbraakalarmerings-systemen zijn meestal eenvoudig uit te breiden met rookmelders.

Compartimentering beperkt schade

Voor het indammen van brand verdient het compartimenteren van kassen aandacht. Olaf van Marrewijk: "Er zijn vele vormen denkbaar, variërend van een glazen of kunststof scheidingswand tot een gecertificeerde wand tegen branddoorslag

en -overslag en het brandgescheiden bouwen van kassen op minimaal 5 meter van elkaar. Tussengevels in de teelruimte zijn ook van belang voor het beperken van stormschade. Daarmee voorkom je dat het gehele gewas verloren gaat. Je kunt daarvoor ook denken aan noodgevels van folie. Let er bij de plaatsing wel op dat afdelingen voor beluchting, verwarming en schermen met elkaar corresponderen." Van Marrewijk adviseert ook om jaarlijks alle stormbeveiligingen en gootverbindingen na te lopen. "Door werking en roestvorming gaat er wel eens wat los zitten. Grote kans dat een flinke storm juist daar toeslaat."

Scherminstallaties

Via het schermdoek kan een brand razendsnel om zich heen grijpen. Zeker bij grote afdelingen kan het daarom raadzaam zijn, soms zelfs vereist, om deels of volledig brandvertragend doek toe te passen. "Denk daarbij ook aan de gevelschermen en de vaste stroken", benadrukt Van Marrewijk. "Het is voorgekomen dat een brand via de vaste stroken als een soort lont door de kas liep en alle op pakket liggende schermdoeken heeft aangestoken." Het belang van brandvertragende schermen neemt toe naarmate er meer kapitaal in het gewas vastligt. Ook rook en roetschade kunnen het gewas in een afdeling waardeloos maken. In combinatie met een schermdoek met brandvertragende stroken kan vlamdovend schermendraad wenselijk zijn (zie kader).

Bij het gecombineerd gebruik van schermen en groeilampen moet er voldoende afstand blijven tussen armatuur en doek. Deze afstand is gerelateerd aan het type armatuur en het soort doek. Houd tevens minimaal 1 meter afstand tussen de schakelkast en het scherm.

Belichtingsinstallaties

Slecht onderhouden belichtingsinstallaties en kunststof armaturen hebben in hogere mate last van harmonische stromen en raken sneller oververhit, waardoor brand of kortsluiting kan ontstaan. Vervang nog in gebruik zijnde kunststof armaturen bij het periodieke onderhoud door metalen exemplaren. Bij de aanleg van een nieuwe installatie kan het toepassen van kunststof armaturen leiden tot uitsluiting van de verzekering.

met brand of stormschade

Imploderende buffertanks en klappende silo's kunnen enorme gevolgschade geven.

Bedrijven die zwavel verdampen met zwavel-potjes hebben extra brandgevaar in huis.

Voedings- en besturingspanelen onder een kasdek zijn kwetsbaar voor waterschade.

Elektrische installaties

Voedings- en besturingspanelen onder een glazen kasdek zijn kwetsbaar voor waterschade bij overlopen van goten of na ruitbreuk. Steeds vaker komt na een flinke regenbui de continuïteit in het gedrag omdat cruciale onderdelen door waterschade uitvallen. Dit is grotendeels te voorkomen door de kabelinvoer uitsluitend aan de onderkant uit te voeren en de panelen aan de bovenkant te overkappen. Ook WKK-installaties onder een glazen kasdek zijn kwetsbaar. Controleer of de WKK-omkasting waterdicht is en neem zonodig maatregelen, zodat er geen water op de installatie kan komen.

Blikseminslag en inductiespanning

Blikseminslag is een belangrijke oorzaak van brand. Tijdens onweer kunnen er hoge inductiespanningen ontstaan in de elektrische installatie en in aangesloten apparatuur. Dit gevaar is te beperken door alle inkomende kabels te beveiligen tegen overspanning.

Zwavelpotten

Bedrijven die zwavel verdampen met zogenaamde zwavelpotjes hebben een extra brandgevaar in huis. Vanuit scheefhangende potjes kan vloeibare zwavel op het verwarmingselement lopen, dat een temperatuur heeft die boven het ontbrandingspunt ligt voor zwavel. Er is mede op aangeven van de verzekeraars een nieuw pot ontwikkeld met een bredere rand, die over de buitenbus valt en dit gevaar aanzienlijk beperkt. Indien mogelijk heeft een vaste houder aan (bijvoorbeeld) een poot de voorkeur. Lekkage kan ook plaatsvinden vanuit beschadigde potjes. Schraap deze bij het periodieke onderhoud niet schoon, maar reinig de potjes met de aanbevolen middelen en vervang beschadigde exemplaren.

Lassen en slijpen

Lassen en slijpen vereisen extra voorzorgsmaatregelen. Voer brandgevaarlijk werk bij voorkeur buiten uit of scherm de werkplekken af met schotten. Dek brandbare zaken in de omgeving af of haal ze weg en houd altijd geschikte blusmiddelen paraat. Controleer de directe omgeving zowel voor als na het werk.

Richtlijn blusmiddelen herzien

Glastuinbouwbedrijven zijn verplicht over voldoende en geschikte blusmiddelen te beschikken. Een en ander is vastgelegd in de Richtlijn blusmiddelen glastuinbouw, die onlangs is herzien. Vraag de herziene Richtlijn aan bij uw verzekeraar.

Klappende watersilo's

Een fenomeen dat zich de laatste jaren gelukkig minder vaak voordoet, zijn klappende watersilo's. In 90% van de gevallen zijn zwakke plekken door corrosie van binnenuit de oorzaak. Waterschade door lekkage vormt eveneens een bedrijfsrisico (zie ook pagina 37).

Imploderende buffertanks

Vooraleer horizontale warmtebuffers langer dan 17 meter zijn relatief gevoelig voor implosie. Dit kan optreden wanneer er onderdruk ontstaat in het verwarmingssysteem (bijvoorbeeld door het aftappen van leidingen voor onderhoud) en de vacuümbeveiliging op de buffer niet goed functioneert. Peter van der Sar: "Moet er water worden afgetapt, haal de klep er dan voor de zekerheid in zijn geheel af of zet de handkraan open. Zet de klep liever niet met de hand open, want sommige kleppen kunnen gaan lekken als ze een keer gelicht zijn. Daarom worden ze vaak standaard vervangen bij de tweejaarlijkse controle door de installateur."

Preventiekaarten

Aandacht voor preventie kan schade voorkomen. Interpolis heeft voor de glastuinbouw brochures, preventiekaarten en een regelmatig verschijnende preventie-nieuwsbrief ontwikkeld. U kunt deze raadplegen, downloaden en bestellen op www.interpolis.nl/preventie. Heeft u een andere verzekeraar, informeer dan ook daar naar documentatie, want ook u krijgt zeer waarschijnlijk een keer te maken met storm- of brandschade.

Vlamdovend schermendraad: FP wire

Sinds kort is er vlamdovend polyester schermendraad op de markt. Via dit zogenaamde Fire Protect wire (FP wire) zou een brand zich minder snel via de draden kunnen verspreiden. Bij traditionele scherm-draden kunnen springende draden brandende druppels wegslingeren, die elders brandbaar materiaal in vlam zetten. Olaf van Marrewijk zegt desgevraagd dat hij geen praktijkgevallen kent waar dit probleem zich heeft voorgedaan, maar sluit het niet uit. Ook sales manager Sander van Dijk van fabrikant Snelder durft daar geen uitspraken over te doen. "Met ons FP wire sluit je dat risico in elk geval wel uit. Dit draad is weliswaar niet onbrandbaar, maar de vlam dooft binnen enkele seconden."

Extra beveiliging

FP wire wordt nog niet toegepast op tuinbouwbedrijven, maar Snelder ziet kansen. "Het biedt een extra beveiliging tegen verspreiding van brand", zegt hij. "Voor standaard schermen zullen de meeste telers het wel bij traditioneel draad laten. De prijs geeft dan toch de doorslag. In tuincentra zie ik veel potentieel. Vanwege de grote aantallen mensen die er dagelijks komen, nemen tuincentra minder risico." FP wire kost circa 6 cent per m² meer dan gewoon draad.